

drig give Slip paa — men saaledes, at de ere i Overensstemmelse med de Krav, som virkelig stilles i det borgerlige Liv, hvis Repræsentanter vi ere.

Borghjerg: Den højtærede Minister gentog sit Forsvar for Valgretserklæringen i den Form, den fik ved 2den Behandling: „den fulde Adgang til Folkekirkenes Goder“. Jeg skal ikke nu optage en Debat derom, men blot sige, at en Henviisning til Højesteret, til Domstolene, betyder ingen Verdens Ting her, hvor Præsterne med Christian den 5tes Lov i Haanden kunne nægte Folk, der efter deres Mening ere vitterlige Kættere eller leve i et lastefuldt Levned, Adgang til Alterens Sakramente og derved berøve dem deres Valgret. Jeg fastholder, at det var en overordentlig farlig Form, Valgretserklæringen fik ved 2den Behandling, men om den ærede Minister og jeg se lidt forskelligt derpaa, gør jo nu ingen Ting, da den højtærede Minister nu har opgivet denne Form, som han anbefalede ved 2den Behandling, og Flertallet ogsaa har opgivet den. Det er Hovedsagen, og saa er der ingen Grund til nogen yderligere Diskussion om det, som ikke længer har nogen praktisk Betydning.

Det ærede Medlem for Verving (Holm) talte om at gaa over med flyvende Faner og klingende Spil. Skulle disse Ord bruges ved denne Lejlighed, forekommer det mig, at de ikke særlig kunne gælde Socialdemokraterne, som sammen med de frisindede Elementer her i Tinget have vundet en meget betydelig Sejr fra 2den til 3die Behandling. Disse Ord maa nærmest gælde de 46 Medlemmer, som ved 2den Behandling stemte mod os 33, men nu stemme sammen med os for en ændret Form, som er mere frisindet end den, de før stemte for. Men for øvrigt skal jeg villigt erkende, at det ærede Medlem for Verving talte meget venlige Ord om min og mit Partis Stilling til Sagen, og jeg forstaar ogsaa meget godt den Kerne, som laa bagved, og jeg mener, det er ganske berettiget. Vi, der holde paa fuld Frihed paa det aandelige Omraade, vi ville have Kirken adskilt fra Staten og det borgerlige fuldstændig adskilt fra det religiøse; men vil man fastholde Folkekirken, er det rig-

tigt, hvad det ærede Medlem for Verving sagde, at da maa vi fra vor Side sige: Vi ville ikke opgive vor Indflydelse, vi ville hævde vor fulde Indflydelse, vi ville ikke have Valgretsbestemmelser, som udelukke en hel Del, som Præsterne ikke synes om. Saa længe vi have en Folkekirke, som underholdes af Folket, maa Folket ogsaa hævde sin Myndighed og have Indflydelse paa Folkekirkenes hele Styrelse. Det er klart nok, og det skal være mit Svar til det ærede Medlem for Vinderup (Svendsen), der vilde hævde, at han ikke kunde gaa med til Indførelsen af den almindelige Valgret i Folkekirken, der havde den ikke noget at gøre. Nu vel, men saa kan det ærede Medlem, som er Folkekirkemand, arbejde sammen med os Socialdemokrater for at faa Kirke og Stat adskilte, og saa kunne Kirken og de religiøse Samfund indrette sig, som de selv ville, men det ærede Medlem kan ikke paa en Gang holde paa Folkekirken og nægte Folket Ret til at lægge det Grundlag for den, som Folket synes om, og som er Folkets eget Grundlag, nemlig den almindelige Valgret; det er selvmodsigende.

Den højtærede Minister sammenlignede til Slut Kirkelovene og Skattelovene og advarede Landstinget imod, at det skulde gaa med Kirkelovene som med Skattelovene. Jeg vil gerne tage et lille Forbehold derimod, thi det forekommer mig, at Skattelovene paa deres Vandring frem og tilbage mellem Tingene fra 1897 ere blevne stadig mere godsejerlige og agrarlige, og hvis Landstinget nu accepterer dem, faa Godsejerne meget mere Skattelettelse, end hvis det havde accepteret dem i 1897. Jeg vil haabe, at det ikke maa gaa Kirkelovene, hvis de skulde vandre frem og tilbage i en tilsvarende Aarrække, som det er gaaet Skattelovene. De bleve mindre og mindre demokratiske og mere og mere agrariske, og jeg vil haabe, at hvad dette Ting nu sender op til Landstinget, er det Minimum, som frisindede Mennesker kunne tilfredsstilles ved, og at det aldrig maa blive mindre frisindet og mere klerikalt, men mere og mere frisindet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Over for